

Tajemnica

DYSKU

Z FAJSTOS

doc. dr hab.
BENON Zb.
SZALEK

Dysk z Fajstos na Krecie — to gliniany krążek o średnicy 16 cm, pokryty obustronnie spiralnym zapisem, wykonany około 3700 lat temu przy pomocy metalowych czcionek. Dysk ten został znaleziony w 1908 r. w ruinach starożytnego pałacu na Krecie, w Fajstos.

Napis na dysku deszyfrowałem w 1977 r. jako sporządzony w jednym z dialektów starogreckich (Problemy 1979/11; Z Otchłani Wieków 1979/1). W mojej interpretacji tekst na dysku z Fajstos zawiera inwokację króla kreteńskiego miasta Itanos, skierowaną do bogów: Talosa-Taurosa, Ejlejtji, Efestiosa wzgl. Hefajstiosa i Herosa — z prośbą o opiekę nad miastem i samym Królem. W zamian obiecane są ofiary z byków oraz „stanowienie losów nad miastem Itanos”.

W niniejszym artykule chciałbym zwrócić uwagę na fakty, które z jednej strony wspierają moją interpretację tego napisu jako starogreckiego (szczegóły deszyfracji są podane w mojej angielskojęzycznej książce: Decipherment and Interpretation of Ancient Inscriptions., 1984) — a z drugiej strony wskazują na nową zagadkę związaną z Dyskiem. Problem postawię w formie pytań:

1. Dlaczego napis wykonano na tabliczce w formie dysku wzgl. tarczy?
2. Dlaczego na obrzeżu obu stron dysku — tarczy znajduje się równo po 50 znaków obrazkowych (por. rys. 1)?
3. Dlaczego napis biegnie po spirali, labiryntowo?

Zwróćmy uwagę, że czytać napis na dysku można tylko obracając go w rękach — a więc sprawiając, że 50 znaków na jego obrzeżu wiruje. Bez spowodowania zawirowania 50 znaków na obrzeżu obu stron Dysku — nie ma dostępu do treści napisu! Kiedy uzmysłowilem sobie ten fakt — pojawiło się następne pytanie: czy dysk z Fajstos nie jest „urządzeniem” kultowym, w pewnym sensie analogicznym np. do młynków modlitewnych w Tybecie? Przystąpiłem więc do analizy mitów greckich — poszukując epizodów związanych z takimi wyznacznikami napisu, jak: liczba 50 (a właściwie jej dwukrotność — na obrzeżu obu stron tabliczki jest po 50 znaków obrazkowych), dysk lub okrągła tarcza, spirala, wirowanie bądź taniec w koło. Stwierdziłem, że starogreckich mitów, zawierających te „atrybuty” jest bardzo dużo i że są one z reguły związane z boginią Pallas Ateną. Imię PALLAS niektórzy wywodzą od greckiego PALOS — „Los” wzgl. PALLO — „rzucić los”. Tak więc imię bogini PALLAS można by tłumaczyć jako „LOSOWA” wzgl. „RZUCAJĄCA LOS”. Pallas Atena, bogini z egidą — okrągłą tarczą, była rzeczywiście boginią wieszczącą. Z mitu o 50 Argonautach wiado-

mo, że na dziobie statku Argo, którego budowę nadzorowała Pallas, była umocowana „wieszcząca belka bogini Pallas”. Statkiem tym podróżował m.in. Peleusz, który zabił dyskiem swego brata, syna jednej z 50 Nereid. Sam Peleusz był mężem jednej z 50 Nereid. Na jego weselu 50 Nereid tańczyło spiralny taniec, a syn Peleusza — Achilles, wyprawił się przeciw Troi na czele 50 okrętów.

Z boginią Pallas związane były w starożytności obiekty kultowe — amulety zwane palladionami.

Różni autorzy różnie określają wygląd palladionów — według jednych były to małe posążki bogini Pallas z tarczami, według innych — same tarcze. Funkcją palladionu była ochrona miasta. Palladiony posiadały takie miasta jak Ateny, Troja, Argos. Z każdym z tych miast są związane mity wzmiankujące liczbę 50. I tak w Atenach napotykamy w rodzie królewskim na 50 córek Tespisa i 50 synów Pallas. Brat Pallas — Likos zajmował się misteriami, przywiezionymi z Egiptu przez 50 Danaid. Dedal z Aten, uczeń bogini Pallas, miał zbudować dla Taurosa-Talosa-Minotaura kreteński labirynt. Według niektórych wyobrażeń

na monetach labirynt ten miał kształt kolisty i spiralny (por. rys. 2). Tezeusz — z tego samego rodu co Pallas (50 synów) i Tesis (50 córek), po zabiciu Taurosa-Minotaura w labiryncie na Krecie — tańczył spiralny taniec „geranos”. Wiadomo też, że Ateny skierowały przeciwko Troi 50 statków.

W Troi, będącej pod ochroną palladionu, jednym z pierwszych władców był Dardanos — żonaty najpierw z córką Pallas, a potem z jedną z 50 Nereid. Jego potomek Ilos patronował grupom 50 panien i 50 młodzieńców, a Priam — miał 50 synów. W Troi tańczony był spiralny taniec znany później w basenie śródziemnomorskim jako „taniec trojański”.

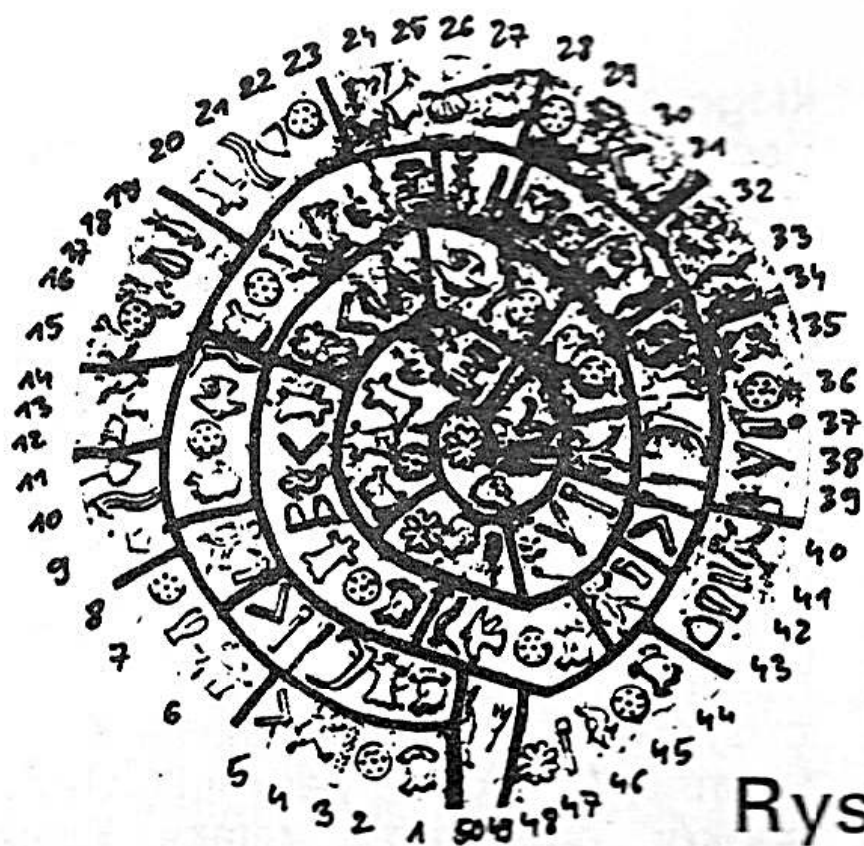
W Argos, również znajdującym się pod ochroną palladionu, stuoki strażnik Argos zostaje zabity przez Aristajosa, czciela Syriusza (Psiej Gwiazdy) — najjaśniejszej gwiazdy na naszym niebie. Syn Aristajosa — Akteon zostaje rozszarpany przez 50 psów. Aristajos zaś wyprawia się wspólnie z synami 50 córek Tespisa i Dedalem, uczniem Pallas — na Sardinie.

Do Argos przybywa 50 Danaid, przywożąc z Egiptu misteria Izydy, bogini Syriusza-Psiej Gwiazdy. Informację o tych misteriach spisuje Likos, brat Pallas z Aten, ojca 50 synów.

Starożytni Grecy znali także mit o psie Ortrosie Syriuszu strzegącym stad, okrywających się co 50 dni krwią. Najbardziej zaś znanym jest mit o pięćdzięciogłowym psie Kerberosie, strzegącym Hadesu.

Mity z tego kręgu wzmiankują także Kretę. Z Kretą związany jest wyżej omawiany Dardanos. 50 Argonautów na statku Argo, w dziobie którego tkwiła „wieszcząca belka bogini Pallas”, startła się z obrońcą Krety Talosem. Talosa określano jako „byka z miedzi” bądź „olbrzym z miedzi”. Warto tu zwrócić uwagę, że w mojej interpretacji napisu na dysku z Fajstos występuje „obrończy Talos Tauros” — czyli „byk”. Napis na dysku został sporządzony za pomocą metalowych (miedzianych lub brązowych) stempli — stąd i „obrończy Talos” na dysku jest „zrobiony z miedzi” — tak jak Talos w micie o 50 Argonautach.

Podsumowując powyższe — można stwierdzić, że takie „cechy” dysku z Fajstos, jak liczba 50, spirala i dysk-tarcza występują w wielu wzajemnie powiązanych mitach starogreckich. Co więcej — w mitach tych pojawiają się bóstwa o imionach podobnych do imion bóstw z dysku z Fajstos (Talos, Tauros, — KTA-RWOS, Ejlejtja — EWLEITIEEW, Zeus Efestios, Hefajstos — EWEWSWIPTANU DIWIO, Heros — WERWO). Moim zdaniem potwierdza to „techniczną” stronę odczytania dysku z Fajstos — tzn. sposób i wyniki deszyfracji, które bardziej szczegółowo przedstawiłem w mojej książce

Rys. 1

Rys. 2

Mity wskazują na istnienie w starożytnej Grecji kultu związanego z liczbą 50 (a właściwie z liczbą 2×50 , jako że 50 z reguły dotyczy 50 par — np. dwuokich ludzi, głów), spiralą lub wirem, kolistym kształtem, najjaśniejszą gwiazdą na naszym niebie — Syriuszem (Psią Gwiazdą); okrutnym strażnikiem czegoś niewidzialnego (Hades) lub czegoś, czego nie wolno oglądać i — z jasnovidzeniem.

Mity wydają się wskazywać, że kult ten i związane z nim misteria zostały sprowadzone do Grecji z Egiptu przez kolegium 50 kapłanek Danaid.

Czy zespół wyznaczników tego enigmatycznego kultu (2×50 , spirala lub wirowanie, tarcza dysku, coś jaśniejącego jak gwiazda, jasnovidzenie) ma swoje analogie w innych kręgach kulturowych? Jestem przekonany, że tak — a mianowicie w doktrynie czakramów, a dokładniej — w doktrynie „trzeciego oka”. Doktrynę czakramów wiąże się z Indiami. Joginiowie indyjscy od tysięcy lat uważają, że każdy człowiek ma 7 centrów energii zwanych czakramami. Czakramy te, w formie świetlistych kół (stąd nazwa czakram) bądź wirów rozmieszczone są na wysokości podstawy kręgosłupa, pępka,

„Decipherment and Interpretation...” w 1984 r.

Powyższa analiza wydaje się potwierdzać tezę, że dysk z Fajstos jest „urządzeniem” kultowym — a więc nie jest to byle jaki napis.

Co więcej — jest bardzo prawdopodobne, że dysk był palladionem — a więc amuletem ochronnym miasta Itanos na Krecie — i jako taki został podczas jakiejś wojny zrabowany przez wojowników z miasta Fajstos.

śledziony, serca, krtani, czoła, u szczytu głowy. Czakramy różnią się między sobą barwą i ilością promieni (albo płatków — niektórzy uważają je za podobne do kwiatów lotosu). Czakram szósty (tzw. „trzecie oko..”) zlokalizowany między brwiami, składa się z dwóch półkul — przy czym każda ma 50 płatków albo promieni. Tak więc czakram „trzeciego oka” ma $2 \times 50 = 100$ płatków — promieni. W przypadku pobudzenia tego czakramu — a następuje ono na skutek poruszenia się spiralnie zwiniętej świetlistej bogini Siakti (Ejlejtija = „Wirująca” u starożytnych Greków?) czakram przyjmuje postać bardzo intensywnego świetlistego wiru. W momencie obudzenia tego czakramu „trzeciego oka” człowiek uzyskuje zdolność jasnowidzenia. W miarę rozwoju jogina, Siakti wędruje do siódmego czakramu, który ma 100 płatków — promieni. Według niektórych joginów, siódmy czakram ma postać wiru o barwie świecącej bieli ze złotym blaskiem w środku. W tym czakramie ma następować połączenie bogini Siakti (Ejlejtiji?) z najwyższym bogiem Sziwą (Słoneczny Talos?). Dla jogina połączenie to oznacza zbawienie, wyjście poza kondycję ludzką, uzyskanie nadludzkich mocy. Być może nie jest przypadkiem, że u Greków w wyniku połączenia słonecznego Talosa i „wirującej” Ejlejtiji narodził się Heros — Zbawca. Warto tu dodać, że w gruncie rzeczy doktryna czakramów nie jest wiązana z żadną konkretną religią, lecz z tzw. mistyczną fizjologią ciała ludzkiego.

Czy powyższe fakty wskazują, że również i kapłani starożytnych Greków przeniknęli tajemnicę „ciała mistycznego” i „trzeciego oka”?

Pozostawiam to do oceny Czytelników.